

Οι συναντήσεις μου με τον Γέροντα Παΐσιο

Για πρώτη φορά συνάντησα τον [Γέροντα Παΐσιο](#) την 23.7.1987 στο κελί Παναγούδα. Ή συνάντηση αυτή ήταν για μένα μία αποκάλυψη.

Είχα ακούσει πολλά για τον Γέροντα Παΐσιο και επιθυμούσα να τον γνωρίσω. Τον θαύμαζα και τον σεβόμουν, πριν ακόμα τον γνωρίσω προσωπικά. Έτσι, μετά τη συνάντησή μας, είχα πλέον όχι τη φανταστική εικόνα του αλλά την πραγματική. Έκτοτε, τον έβλεπα σχεδόν κάθε καλοκαίρι στο υπαίθριο αρχονταρίκι του. Ποτέ, όμως, δεν μπήκα στο κελί του, αν και το επιθυμούσα πολύ. Φυσικά, δεν μπορούσα να το ζητήσω. Ή υπακοή στο πρόγραμμα του ήταν κανόνας. Όχι μόνο εγώ, αλλά και κάθε επισκέπτης του δεν μπορούσε να έχει αντίρρηση σ' όσα έλεγε ή πρότεινε ο Γέροντας Παΐσιος.

Οι επισκέπτες του, διψασμένοι και κουρασμένοι οδοιπόροι, καθόντουσαν δίπλα του, σε πρόχειρα καθίσματα από κορμούς δένδρων, ή στεκόντουσαν όρθιοι, αν δεν υπήρχαν θέσεις, και παρέμεναν ακούγοντας από το στόμα του λόγους χάριτος και συμβουλές παρηγοριάς. Όλοι ζητούσαν κάποια απάντηση σε προσωπικά ερωτήματα και προβλήματα από ένα ολιγογράμματο κατά κόσμο Γέροντα, αλλά σοφό κατά Θεό. Ότι τους έλεγε περνούσε στις ψυχές τους ως λόγος Θεού και κανόνας ζωής.

Κι αυτό, γιατί πίστευαν ότι ο Γέροντας ήταν «θείω και επουρανίω έρωτι πυρωθείς». Ήταν ο «κατά Θεόν διανύσας οδόν», ο «λανθάνων τα πλείστα των κατορθωμάτων» του λόγω ταπεινοφροσύνης και αγιότητας. Ωστόσο, δεν απέφευγε να διδάσκει και να νουθετεί «άπλω τίνι και ακατασκευάστο λόγω», αποβλέπων «προς το ωφελήσαι τους πολλούς», οι όποιοι συνέρρεαν στο κελί του

καθημερινά.

Κι αυτοί όλοι του χαλούσαν την ησυχία και τον απομάκρυναν από το πρόγραμμα της μοναχικής του ζωής. Κι έλεγε ο Γέροντας: «Δεν έγινα παπάς, για να αφοσιωθώ στο μοναχισμό» και τώρα δεν ησυχάζω. «Από το πρωί μέχρι το βράδυ δεν κάνω τίποτε άλλο από το να ξεμπερδεύω τα μπερδεμένα σχοινιά των ανθρώπων». Σαν στοργικός πατέρας συμβούλευε και καθοδηγούσε μικρούς και μεγάλους. Κι ό λόγος του, ώριμος καρπός βιωμάτων, γινόταν αποδεκτός και σεβαστός.

Κι εγώ ένας απ' αυτούς, μονάδα στο ανώνυμο πλήθος, καθισμένος δίπλα του ως ένας μικρός μαθητής, όχι μόνο έβλεπα και άκουγα, αλλά κρατούσα και σημειώσεις, θεωρώντας όσα έλεγε ό Γέροντας ως σκέψεις και διδαχές του πιο ειδικού πατρολόγου, εκείνου πού χωρίς να έχει τα τυπικά και επίκτητα θεολογικά προσόντα είχε αναδειχθεί σε διάκονο του θείου λόγου, όπως έλεγε για τον εαυτό του ένας άλλος μεγάλος αγιορείτης Γέροντας.

Κάποτε μάλιστα με παρατήρησε με την οξεία φράση: «Δημοσιογράφος είσαι; Τι γράφεις; Έτσι κάνετε και δημοσιεύετε έπειτα πράγματα πού εγώ δεν είπα ποτέ». Άλλοτε πάλι με παρατήρησε έντονα, επειδή του υπενθύμισα κάτι πού μας είχε πει κάποια άλλη φορά για τους Τούρκους. Εγώ, όμως, όλες τις παρατηρήσεις του τις θεωρούσα συμβουλές και εκφράσεις αγάπης πατέρα προς υιό.

Άλλωστε, μπροστά του δεν μπορούσες παρά να κάνεις υπακοή, να δείχνεις σεβασμό και αγάπη στο πρόσωπο του και να αποδέχεσαι όσα έλεγε, τα όποια εκ προοιμίου θεωρούσες ως παραινέσεις αγίου για προκοπή και τελειότητα. Μένοντας δίπλα του άκουγες διαρκώς στα αυτιά σου τον πατερικό λόγο: «Σιώπα και μη μέτρει σεαυτόν», δηλαδή να σιωπάς και να μη λογαριάζεις τον εαυτό σου.

Όσα έγραφα στο χαρτί ή αμέσως στη μνήμη μου τα μελετούσα αργότερα και προσπαθούσα να εμβαθύνω το νόημα τους, για να διδάξω πρώτα τον εαυτό μου και έπειτα τους άλλους. Κι ήταν πολλοί οι άλλοι, εκείνοι πού διψούσαν να ακούσουν για τον Γέροντα και να ωφεληθούν από το λόγο του, πού ήταν λόγος πείρας και αληθείας, λόγος βεβαιωμένος από τη ζωή του. Τη δίψα αυτή την είχαν και οι φοιτητές μου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, οι οποίοι εκδήλωναν πάντα την επιθυμία να μάθουν κάτι το διαφορετικό, το ζωντανό, το θερμό, κάτι πέρα από τα ψυχρά διδάγματα της επιστήμης, πού κηδεμονεύει πάντα ό ορθός λόγος.

Ό θαυμασμός και ή απορία, πού εξέφραζαν σ' αυτά πού άκουγαν, δήλωναν ρητά ότι ο ορθός λόγος λαχανιάζει μπροστά στο υπέρλογο, στην εξ αποκαλύψεως αλήθεια, ή οποία είναι «αγνή, ειρηνική, επιεικής, ευπειθής, μεστή ελέους και καρπών αγαθών, αδιάκριτος και ανυπόκριτος» (Ίακ. γ' 17). Και ό Γέροντας πάντοτε την αλήθεια αυτή μας μετέδιδε. Η σοφία του δεν ήταν επίγειος αλλά «άνωθεν κατερχόμενη» ως λόγος Θεού.

Οι σύντομες συναντήσεις πού είχα με τον Γέροντα με βοήθησαν να ζήσω το ασκητικό του πνεύμα, να θαυμάσω την αγάπη του, την ανιδιοτέλειά του, την ακτημοσύνη του και την ταπεινοφροσύνη του. Ζώντας έστω και για λίγο κοντά του κατανόησα ότι ή άσκηση είναι ό δρόμος πού οδηγεί στον Θεό. Κατάλαβα το νόημα εκείνου πού διάβαζα παλαιότερα: «Το μέτρον της ασκήσεως δίδει και το μέτρον της εμπειρίας του Θεού». Πείσθηκα ότι ή άσκηση δεν είναι έργο μόνο των μοναχών, αλλά και κάθε γνήσιου χριστιανού.

Οί μοναχοί ανοίγουν το δρόμο της άσκησης, είναι οι οδηγοί, κι ακολουθούν όλοι οί άλλοι. Αυτοί, με τους πνευματικούς τους αγώνες, μας διδάσκουν ότι ή ορθόδοξη χριστιανική άσκηση δεν είναι μία στείρα καθηκοντολογία, αλλά ένας διαρκής αγώνας νηστείας, αγρυπνίας, προσευχής, μετάνοιας, μυστηριακής ζωής και έμπρακτης αγάπης προς τον Θεό και τον πλησίον. Ό άνθρωπος της άσκησης είναι άνθρωπος του Θεού. Τέτοιος άνθρωπος ήταν και ό Γέροντας Παΐσιος.

Ήταν ασκητικός, ταπεινός, νεκρός από τα πάθη, με ένα διακαή πόθο, τη σωτηρία. Παρά την επισφαλή υγεία του, δεν γνώριζε ανάπαυση, καλοφαγία, ευζωία, καλοπέραση. Ή αγάπη πού του έδειχνε ό κόσμος ήταν μία μορφή αναγνώρισης της ασκητικής ζωής του. Πίσω από τους αγώνες του έβλεπαν όσοι τον γνώριζαν την ευλογία του Θεού και της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας.

Ο Γέροντας βίωνε την αυταπάρνηση. Μακριά από την «έρημία των πόλεων», ζούσε διαρκώς την «κοινωνία της ερήμου». Ο φυσικός χωρισμός του από τον κόσμο δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως ασθένεια ή ως μίσος προς τους ανθρώπους, αλλά ως αρχή μίας νέας ζωής, γυμνής από τα εγκόσμια και ενδεδυμένης με τη χάρη του Ουρανού. Η ιερή αυτή μοναξιά ρίχνει τα προσωπεία της κοινωνικής ζωής και οδηγεί κατ' ευθείαν προς τον Θεόν.

Ο μοναχός των ορέων, σιωπηλός, άγρυπνος και διαρκώς προσευχόμενος, ζει την κοινωνία της ερήμου. Ομιλεί με τον Θεό. Ζει την πιο μακάρια συντροφιά, τη μεγαλύτερη πηγή των αρετών. Βιώνει τη σιωπή και χαίρεται τη σιωπή. Ομιλεί μόνο όταν πρέπει και όσο πρέπει. Ανοίγει το στόμα του μόνο όταν με αυτά που θα πει θα ωφελησει αυτούς που τον ακούσουν. Αυτό συνέβαινε και με τον Γέροντα Παΐσιο.

Εμείς τον προκαλούσαμε να μας ομιλήσει, να μας ειπεί λόγους ικανούς να μας στηρίξουν. Αυτό ήταν το διακόνημά του. Ήταν και αυτός ένας καρπός και μία ευλογία της κοινωνίας της ερήμου. Φυσικά, ή επικοινωνία του μαζί μας διαρκούσε λίγο. Άλλωστε, δεν ερχόταν εκείνος σ' εμάς, αλλά εμείς πηγαίναμε σ' αυτόν, τον πλησιάζαμε και του ζητούσαμε να μας ξεμπερδεύσει τα μπερδεμένα μας σχοινιά.

Ο ίδιος γνώριζε ότι από εμάς τους κοσμικούς δεν είχε να κερδίσει τίποτε. Κέρδος είχε μόνο από τον Θεό, με τον όποιο συνομιλούσε νύκτα και ήμερα, κατά το γνωμικό: «Δια Τι μοναχός; Ότι προς τον Θεόν νύκτα και ημέραν Ομιλεί... Εάν τις αγαπά τον κόσμο, ουκ εστίν ή αγάπη του Θεού εν αύτώ... Μοναχός συντυγχάνων ομιλίες κοσμικάς, ό τοιούτος εύχάς χρήζει πολλάς αγίων πατέρων».

Όλα αυτά όχι μόνο τα γνώριζε, αλλά και τα βίωνε ό Γέροντας Παΐσιος. ζούσε μακριά από τον κόσμο, σ' ένα ετοιμόρροπο και ερημικό κελί, αλλά και μέσα στον κόσμο που ερχόταν καθημερινά κοντά του.

Ο δρόμος που οδηγούσε στο κελί του ήταν ό πλέον πατημένος δρόμος του Αγίου Όρους. Κανένας άλλος μοναχός της Αγιώνυμης Πολιτείας δεν δεχόταν καθημερινά τόσους επισκέπτες όσους ό Γέροντας Παΐσιος, που δήλωνε σ' όλους κατηγορηματικά: «Δεν είμαι άγιος. Μπροστά στον άγιο Παΐσιο δεν είμαι παρά ένας ντενεκές». Έλεγε ακόμα: «Μόνο ένα πράγμα μπορώ να κάνω για σας να προσευχηθώ στο Θεό για το πρόβλημα που σας απασχολεί». Κι όμως έκανε πολλά για όλους.

Βοηθούσε, συμβούλευε, αγίαζε, έλυne προσωπικά, οικογενειακά και επαγγελματικά προβλήματα

Ήταν ένας άριστος παιδαγωγός μικρών και μεγάλων.

Γεώργιος Κρασανάκης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης,